

Πανόραμα της Κατάρτισης
και Ανάπτυξης του
Ανθρώπινου Δυναμικού
της Κύπρου
κατά το 2000

**ΠΑΝΟΡΑΜΑ ΤΗΣ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ ΚΑΙ
ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΤΟΥ ΑΝΘΡΩΠΙΝΟΥ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ
ΤΗΣ ΚΥΠΡΟΥ ΚΑΤΑ ΤΟ 2000**

ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΕΡΕΥΝΑΣ ΚΑΙ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΥ

ΑΡΧΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΑΝΘΡΩΠΙΝΟΥ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ ΚΥΠΡΟΥ

ΑΠΡΙΛΙΟΣ 2002

ΣΥΝΟΨΗ ΤΗΣ ΜΕΛΕΤΗΣ

Το εργατικό δυναμικό της Κύπρου αποτελεί ίσως το σημαντικότερο παράγοντα για την περαιτέρω ανάπτυξη της Κυπριακής οικονομίας. Η προγραμματισμένη κατάρτιση του εργατικού δυναμικού αναμένεται να συμβάλει σημαντικά στην αναβάθμιση του.

Πληροφορίες για το εργατικό δυναμικό της Κύπρου και ιδιαίτερα για την κατάρτιση του μπορούν να βοηθήσουν στη διαμόρφωση πολιτικής για την όσο το δυνατό μεγαλύτερη συμμετοχή του σε δραστηριότητες κατάρτισης.

Μέσα στα πλαίσια της εναρμόνισης με το Κοινοτικό κεκτημένο η **Στατιστική Υπηρεσία** έχει ξεκινήσει από το 1999 την πραγματοποίηση πάνω σε ετήσια βάση της “Έρευνας Εργατικού Δυναμικού”. Στη μελέτη αυτή αναλύονται πληροφορίες που συγκεντρώθηκαν στα πλαίσια της “Έρευνας Εργατικού Δυναμικού, 2000”.

Σκοπός της μελέτης

Σκοπός της μελέτης είναι η εξέταση και η ανάλυση στοιχείων για τη συμμετοχή σε δραστηριότητες κατάρτισης μέσα στο 2000¹ τόσο για το σύνολο του πληθυσμού όσο και για τις διάφορες υποκατηγορίες του (απασχολούμενοι, άνεργοι, οικονομικά αδρανές εργατικό δυναμικό).

Μεθοδολογία

Η συγκέντρωση των πληροφοριών έγινε με τη συμπλήρωση **ειδικά σχεδιασμένου ερωτηματολογίου** κατά τη διάρκεια επιτόπου επισκέψεων σε αριθμό νοικοκυριών. Το ερωτηματολόγιο περιείχε στοιχεία σε σχέση με τα ακόλουθα χαρακτηριστικά του εργατικού δυναμικού:

---

¹ Η συμμετοχή σε δραστηριότητες κατάρτισης μέσα στο 2000 αφορά συμμετοχή κατά τη διάρκεια των τελευταίων τεσσάρων εβδομάδων από το χρόνο διεξαγωγής της συνέντευξης. Οι συνεντεύξεις πραγματοποιήθηκαν την περίοδο Απριλίου-Ιουνίου 2000.

- Δημογραφικά χαρακτηριστικά (φύλο, ηλικία, οικογενειακή κατάσταση, κ.α).
- Κατάσταση απασχόλησης.
- Κύρια και δεύτερη εργασία (επάγγελμα, επαγγελματική υπόσταση, τομέας οικονομικής δραστηριότητας, μέγεθος επιχείρησης, κ.α).
- Προηγούμενη εργασία.
- Αναζήτηση εργασίας.
- Ενέργειες για εύρεση εργασίας.
- Κύρια κατάσταση απασχόλησης (σύμφωνα με τους ίδιους).
- Εκπαίδευση και επιμόρφωση.
- Κατάσταση απασχόλησης ένα χρόνο πριν.
- Εργασία με βάρδιες και άλλα χρονικά χαρακτηριστικά της κύριας εργασίας.

Σχετικές πληροφορίες τόσο για τον πληθυσμό όσο και για τις διάφορες υποκατηγορίες παρουσιάζονται στο Σχεδιάγραμμα που ακολουθεί.

Συγκεκριμένα, καταγράφεται ο συνολικός αριθμός των ατόμων σε κάθε κατηγορία καθώς και η ποσοστιαία κατανομή κατά φύλο.

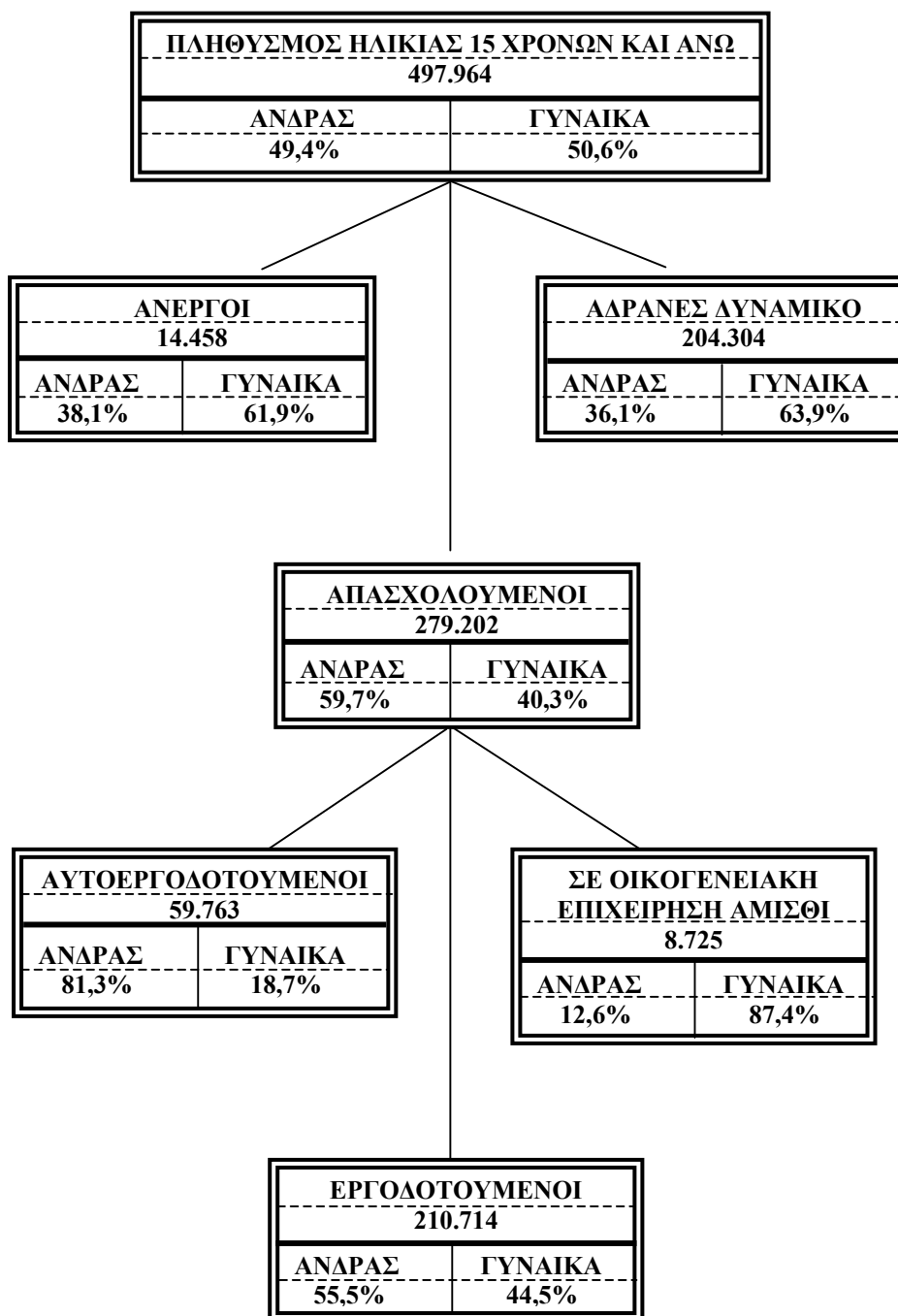
Διαπιστώσεις και συμπεράσματα

Από την ανάλυση και εξέταση των πληροφοριών της “Ερευνας Εργατικού Δυναμικού, 2000” που αφορούν την κατάρτιση, έχουν προκύψει ενδιαφέροντα συμπεράσματα και διαπιστώσεις αναφορικά με τη συμμετοχή σε δραστηριότητες κατάρτισης. Οι κυριότερες διαπιστώσεις/συμπεράσματα παρατίθενται στη συνέχεια:

Διαπιστώσεις και συμπεράσματα για τη συμμετοχή του πληθυσμού σε δραστηριότητες κατάρτισης το 2000

- Μέσα στο 2000 συμμετείχαν σε δραστηριότητες κατάρτισης **9.461 άτομα ή ποσοστό 1,9%** του πληθυσμού ηλικίας 15 χρονών και άνω.

**ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ ΗΛΙΚΙΑΣ 15 ΧΡΟΝΩΝ ΚΑΙ ΑΝΩ
ΤΟ 2000 ΚΑΤΑ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΚΑΙ ΦΥΛΟ**

- ii. Το ποσοστό συμμετοχής σε προγράμματα κατάρτισης για τις **γυναίκες (2%)** είναι ελαφρά μεγαλύτερο από το αντίστοιχο ποσοστό για τους **άνδρες (1,8%)**.
- iii. Από σύγκριση με πληροφορίες για την Ευρωπαϊκή Ένωση που αφορούν τη συμμετοχή **σε εκπαίδευση και κατάρτιση ατόμων ηλικίας 25-64 χρονών (life-long learning)**, προκύπτει ότι το ποσοστό συμμετοχής στην περίπτωση της **Κύπρου (3,1%)** είναι πολύ χαμηλότερο από το αντίστοιχο ποσοστό για την **Ευρωπαϊκή Ένωση (8,4%)**.

Διαπιστώσεις και συμπεράσματα για τη συμμετοχή των απασχολούμενων σε δραστηριότητες κατάρτισης το 2000

- i. Μέσα στο 2000 συμμετείχαν σε προγράμματα κατάρτισης **8.708 απασχολούμενοι από συνολικό αριθμό 279.202 απασχολούμενων**. Έτσι το **ποσοστό συμμετοχής** των απασχολούμενων σε δραστηριότητες κατάρτισης κατά το 2000 ήταν **3,1%**.
- ii. Σημαντικά **ψηλότερο ποσοστό γυναικών απασχολούμενων παρακολούθησαν το 2000 προγράμματα κατάρτισης (4%)** σε σύγκριση με τους **άνδρες** εργαζόμενους όπου το αντίστοιχο ποσοστό ήταν **2,5%**.
- iii. Το ενδιαφέρον των **απασχολούμενων για συμμετοχή σε προγράμματα κατάρτισης**, όπως αυτό παρουσιάζεται από το ποσοστό συμμετοχής, διαφέρει **ανάλογα με την ηλικία των απασχολούμενων**.
- iv. Όσο πιο **ψηλό είναι το επίπεδο μόρφωσης των απασχολούμενων τόσο πιο μεγάλο είναι το ποσοστό συμμετοχής σε δραστηριότητες κατάρτισης**. Ιδιαίτερα μεγάλη διαφορά εμφανίζεται στο ποσοστό συμμετοχής σε δραστηριότητες κατάρτισης μεταξύ των αποφοίτων **δημοτικού ή χωρίς μόρφωση και των αποφοίτων Τριτοβάθμιας πανεπιστημιακής Εκπαίδευσης** (πανεπιστήμιο ή με μεταπτυχιακό, και διδακτοράτο).

- v. Διαπιστώθηκε **πολύ μεγάλη διαφορά μεταξύ των ποσοστών συμμετοχής** σε δραστηριότητες κατάρτισης όσων απασχολούνταν κατά το 2000 είτε ως **“Πτυχιούχοι” (10,2%)** ή ως **“Διευθυντές” (8,7%)** με τα ποσοστά συμμετοχής των απασχολουμένων ως **“Γεωργοί” (0%), “Χειριστές” (0,3%), “Τεχνίτες” (0,8%)** καθώς και των απασχολουμένων σε **“Επαγγέλματα μικρής εξειδίκευσης” (0,3%)**.
- vi. Τα **ψηλότερα ποσοστά** συμμετοχής απασχολουμένων σε δραστηριότητες κατάρτισης παρουσιάζονται σε ορισμένους από τους **Τριτογενείς τομείς** όπως την **Εκπαίδευση (10,6 %)**, τις **Τράπεζες (8,5%)**, την **Υγεία (7,1%)** και την **Ακίνητη περιουσία (7,1%)**, που περιλαμβάνει μεταξύ άλλων και διάφορες επιχειρηματικές δραστηριότητες. Αντίθετα, τα ποσοστά συμμετοχής απασχολουμένων σε δραστηριότητες κατάρτισης στους **Δευτερογενείς τομείς της Μεταποίησης (1,0%)** και των **Κατασκευών (1,2%)** είναι **πολύ χαμηλά**. Επίσης, θα πρέπει να σημειωθεί ότι κανένας απασχολούμενος στους **Πρωτογενείς τομείς της Γεωργίας, της Αλιείας και των Μεταλλείων/Λατομείων** δεν έλαβε μέρος κατά το 2000 σε προγράμματα κατάρτισης.
- vii. Οι απασχολούμενοι που εργάζονταν πάνω σε **μερική βάση** επέδειξαν μεγαλύτερο ενδιαφέρον για συμμετοχή σε δραστηριότητες κατάρτισης αφού το ποσοστό συμμετοχής τους σε προγράμματα κατάρτισης ήταν **3,9%** σε σύγκριση με **3%** για τους απασχολούμενους πάνω σε **πλήρη βάση**.
- viii. Η πλειοψηφία των απασχολουμένων που συμμετείχαν σε δραστηριότητες κατάρτισης **(61%)** παρακολούθησαν **προγράμματα για βελτίωση των γνώσεων και δεξιοτήτων** τους. Εξάλλου, σημαντικό ποσοστό απασχολουμένων που συμμετείχαν σε προγράμματα κατάρτισης **(27%)** παρακολούθησαν **προγράμματα γενικού ενδιαφέροντος**.
- ix. Η συμμετοχή σε **συνέδρια, ομάδες εργασίας, σεμινάρια** ήταν η μέθοδος κατάρτισης που συγκέντρωσε την πλειοψηφία **(54%)** των απασχολουμένων που παρακολούθησαν προγράμματα κατάρτισης το 2000. Η κατάρτιση σε **αίθουσα διδασκαλίας** προτιμήθηκε από το **39%** των απασχολουμένων

ενώ οι άλλες μέθοδοι κατάρτισης προτιμήθηκαν από πολύ μικρό ποσοστό απασχολούμενων.

- x. Διαπιστώθηκε ότι οι απασχολούμενοι που συμμετείχαν το 2000 σε δραστηριότητες κατάρτισης παρακολούθησαν στον **ίδιο περίπου βαθμό** προγράμματα που εφαρμόστηκαν τόσο σε **μικρή** όσο και σε **μεγάλη περίοδο**.
- xi. Το **57%** των απασχολούμενων, που το 2000 συμμετείχαν σε προγράμματα κατάρτισης, παρακολούθησαν **προγράμματα διάρκειας από 1 μέχρι 5 ώρες** την εβδομάδα. Με άλλα λόγια τα προγράμματα κατάρτισης που προτιμήθηκαν από τους περισσότερους απασχολούμενους πραγματοποιούνταν για λίγες μέρες την εβδομάδα.
- xii. Το μεγαλύτερο ενδιαφέρον για συμμετοχή σε προγράμματα κατάρτισης κατά επαγγελματική υπόσταση εμφανίζεται μεταξύ των **εργοδοτούμενων (3,3%)**. Αντίθετα, το χαμηλότερο ποσοστό συμμετοχής σε προγράμματα κατάρτισης παρουσιάστηκε στην περίπτωση των **εργοδοτών με προσωπικό (2%)**.
- xiii. Από **σύγκριση με πληροφορίες για την Ευρωπαϊκή Ένωση** που αφορούν τη συμμετοχή σε προγράμματα κατάρτισης το 1995 **αυτοαπασχολούμενων χωρίς προσωπικό και εργοδοτούμενων** (ηλικίας 30-59 χρονών), προκύπτει ότι στην πρώτη περίπτωση το ποσοστό για την Κύπρο είναι ελαφρά υψηλότερο (**3,2% σε σύγκριση με 2,7%**) ενώ στη δεύτερη περίπτωση είναι σημαντικά χαμηλότερο (**3,8% σε σύγκριση με 5,7%**).

Διαπιστώσεις και συμπεράσματα για τη συμμετοχή των εργοδοτούμενων σε δραστηριότητες κατάρτισης το 2000

- i. Κατά το 2000 συμμετείχαν σε δραστηριότητες κατάρτισης **7.015 εργοδοτούμενοι από συνολικό αριθμό 210.714** εργοδοτούμενων ή ποσοστό **3,3%**.
- ii. Πολύ μεγαλύτερο ποσοστό **εργοδοτούμενων γυναικών** παρακολούθησαν προγράμματα κατάρτισης μέσα στο 2000

(4,3%) σε σύγκριση με τους **εργοδοτούμενους άνδρες** για τους οποίους η συμμετοχή σε προγράμματα κατάρτισης περιορίστηκε στο **2,6%**.

- iii. Ενώ οι **εργοδοτούμενες γυναίκες** που συμμετείχαν σε προγράμματα κατάρτισης το 2000 αποτελούσαν το **56,8%** των συνολικών συμμετοχών, το αντίστοιχο ποσοστό στην περίπτωση των προγραμμάτων κατάρτισης της Αρχής για το 2000 ήταν μόνο **38,5%**.
- iv. Το ποσοστό συμμετοχής σε δραστηριότητες κατάρτισης κατά ηλικία εμφανίζει **σταδιακή αύξηση** μέχρι και την ομάδα ηλικίας **30-39 χρονών**, όπου παρουσιάζεται το ψηλότερο ποσοστό (**5%**). Ωστόσο στη συνέχεια παρουσιάζεται σταδιακή μείωση με αποτέλεσμα να μη συμμετείχε σε προγράμματα κατάρτισης το 2000 **κανένας εργοδοτούμενος ηλικίας 65 χρονών και άνω**.
- v. Ο βαθμός συμμετοχής σε δραστηριότητες κατάρτισης είναι **πολύ μεγαλύτερος** στην περίπτωση των εργοδοτουμένων **αποφοίτων Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης** (Ανώτερη, Πανεπιστήμιο/Μεταπτυχιακό, Δοκτοράτο).
- vi. Το ποσοστό συμμετοχής σε δραστηριότητες κατάρτισης είναι πολύ ψηλότερο για τους εργοδοτούμενους ως **“Διευθυντές”** ή ως **“Πτυχιούχοι”** σε σύγκριση με το αντίστοιχο ποσοστό για όσους εργάζονταν ως **“Γεωργοί”**, ως **“Χειριστές”**, σε **“Επαγγέλματα μικρής εξειδίκευσης”** και ως **“Τεχνίτες”**.
- vii. Εμφανίζεται **πολύ μεγάλη διαφορά** μεταξύ των ποσοστών συμμετοχής σε δραστηριότητες κατάρτισης εργοδοτουμένων ορισμένων από τους τομείς του ευρύτερου **Τριτογενή τομέα** των Υπηρεσιών (Εκπαίδευση, Τράπεζες και Διαχείριση Ακίνητης περιουσίας) με τα ποσοστά συμμετοχής στους μεγαλύτερους από άποψη απασχόλησης **Δευτερογενείς τομείς** της Μεταποίησης και των Κατασκευών.
- viii. Από σύγκριση με πληροφορίες για την Ευρωπαϊκή Ένωση, σχετικά με τη **συμμετοχή σε προγράμματα κατάρτισης εργοδοτουμένων ηλικίας 25-59 χρονών κατά τομέα**

οικονομικής δραστηριότητας, προκύπτει ότι το ποσοστό συμμετοχής είναι **ψηλότερο στην Ευρωπαϊκή Ένωση** για όλους **ανεξαιρέτως τους τομείς οικονομικής δραστηριότητας**.

- ix. Το ενδιαφέρον των εργοδοτούμενων, που εργάζονταν **πάνω σε μόνιμη βάση**, για συμμετοχή σε προγράμματα κατάρτισης βρίσκεται σε **πολύ ψηλότερο επίπεδο** από το ενδιαφέρον των υπαλλήλων που εργάζονταν **πάνω σε προσωρινή βάση**.
- x. Η πλειοψηφία των εργοδοτούμενων που συμμετείχαν σε δραστηριότητες κατάρτισης **(62%)** επέλεξαν να παρακολουθήσουν προγράμματα κατάρτισης για **βελτίωση των γνώσεων και δεξιοτήτων τους**.
- xi. Η συμμετοχή σε **συνέδρια, ομάδες εργασίας, σεμινάρια** συγκέντρωσε τους **μισούς** εργοδοτούμενους που μέσα στο 2000 παρακολούθησαν κάποιο πρόγραμμα κατάρτισης. Δεύτερη σε σειρά προτίμησης μέθοδος ήταν η κατάρτιση σε **αίθουσα διδασκαλίας (41%)**.

Διαπιστώσεις και συμπεράσματα για τη συμμετοχή των αυτοεργοδοτούμενων σε δραστηριότητες κατάρτισης το 2000

- i. Ο συνολικός αριθμός των **αυτοεργοδοτούμενων** κατά το 2000 ήταν **59.763 άτομα**. Από τα άτομα αυτά οι **1.513** ή ποσοστό **2,5%** συμμετείχαν το 2000 σε δραστηριότητες κατάρτισης. Το ποσοστό αυτό είναι χαμηλότερο από το αντίστοιχο ποσοστό για τους **εργοδοτούμενους (3,3%)**.
- ii. Το ποσοστό των αυτοεργοδοτούμενων **γυναικών** που συμμετείχαν σε προγράμματα κατάρτισης **(4,5%)** ήταν υπερδιπλάσιο από το αντίστοιχο ποσοστό για τους **άνδρες (2,1%)**.
- iii. Το ενδιαφέρον των αυτοεργοδοτούμενων για κατάρτιση κατά ομάδα ηλικίας **διαφέρει** από το αντίστοιχο ενδιαφέρον για τους εργοδοτούμενους. Η μεγαλύτερη διαφορά εμφανίζεται μεταξύ **των αυτοεργοδοτούμενων ηλικίας 65 χρονών και άνω** όπου το **2,5%** έχουν παρακολουθήσει κάποιο πρόγραμμα

κατάρτισης ενώ κανένας εργοδοτούμενος αυτής της ομάδας ηλικίας δεν έχει συμμετάσχει σε κάποιο πρόγραμμα κατάρτισης.

- iv. Το **ψηλότερο ποσοστό συμμετοχής** σε δραστηριότητες κατάρτισης εμφανίζεται μεταξύ των αυτοεργοδοτούμενων **κατόχων διδακτορικού διπλώματος** (δοκτοράτο). Συγκεκριμένα, σχεδόν ένας στους πέντε (**18%**) αυτοεργοδοτούμενους με αυτά τα ακαδημαϊκά προσόντα είχαν μέσα στο 2000 συμμετάσχει σε κάποιο πρόγραμμα κατάρτισης.
- v. Το **ψηλότερο ποσοστό συμμετοχής** σε δραστηριότητες κατάρτισης (**12,1%**) παρουσιάστηκε μεταξύ των **αυτοεργοδοτούμενων πτυχιούχων** ενώ κανένας αυτοεργοδοτούμενος γραφέας, γεωργός, χειριστής και σε επαγγέλματα μικρής εξειδίκευσης δεν παρακολούθησε κάποιο πρόγραμμα κατάρτισης μέσα στο 2000.
- vi. **Μόνο σε 6 από τους 17 κύριους τομείς οικονομικής δραστηριότητας** παρουσιάστηκε συμμετοχή αυτοεργοδοτούμενων σε δραστηριότητες κατάρτισης μέσα στο 2000. Η **μη συμμετοχή** αυτοεργοδοτούμενων ορισμένων τομέων, όπως του τομέα των Κατασκευών, σε δραστηριότητες κατάρτισης, οφείλεται κυρίως στην **έλλειψη ελεύθερου χρόνου** για παρακολούθηση προγραμμάτων κατάρτισης.
- vii. Η πλειοψηφία των αυτοεργοδοτούμενων που έλαβαν μέρος σε προγράμματα κατάρτισης (**61%**) συμμετείχαν σε προγράμματα που στόχευαν στη **βελτίωση των γνώσεων και δεξιοτήτων** τους. Ωστόσο, σημειώνεται ότι σημαντικό ποσοστό (**35%**) παρακολούθησαν **προγράμματα γενικού ενδιαφέροντος** που δεν είχαν σχέση με την εργασία τους.
- viii. Η **μεγάλη πλειοψηφία** των αυτοεργοδοτούμενων που παρακολούθησαν μέσα στο 2000 κάποιο πρόγραμμα κατάρτισης συμμετείχαν σε **συνέδρια, ομάδες εργασίας, σεμινάρια** (**74%**). Το υπόλοιπο **26%** παρακολούθησαν προγράμματα που έγιναν σε **αίθουσα διδασκαλίας**.

Διαπιστώσεις και συμπεράσματα για τη συμμετοχή των ανέργων σε δραστηριότητες κατάρτισης το 2000

- i. Ο αριθμός των ανέργων κατά το 2000 ήταν **14.458 άτομα**. Από αυτούς οι **319** ή ποσοστό **2,2%** συμμετείχαν σε **προγράμματα κατάρτισης**. Το ποσοστό συμμετοχής των ανέργων σε προγράμματα κατάρτισης (**2,2%**) είναι **χαμηλότερο** από το αντίστοιχο ποσοστό για τους εργαζομένους (**3,1%**).
- ii. Το ποσοστό συμμετοχής των **ανέργων ανδρών** σε προγράμματα κατάρτισης το 2000 (**4,6%**) ήταν **πολύ μεγαλύτερο** από το αντίστοιχο ποσοστό για τις **γυναίκες** ανέργους (**0,7%**).
- iii. **Κανένας άνεργος ηλικίας 15-19 χρόνων και από 40 μέχρι 64 χρόνων** δεν συμμετείχε σε πρόγραμμα κατάρτισης μέσα στο 2000. Το μεγαλύτερο ποσοστό συμμετοχής και κατά συνέπεια ενδιαφέρον για κατάρτιση εμφανίστηκε μεταξύ των ανέργων **ηλικίας 20-29 χρόνων (8%)**. Συμμετοχή σε προγράμματα κατάρτισης, όμως σε πολύ μικρότερο βαθμό, παρουσιάστηκε μεταξύ των **ανέργων ηλικίας 30-39 χρόνων (1,4%)**.
- iv. Δεν φαίνεται να εμφανίζεται θετική **συσχέτιση** μεταξύ του **επιπέδου μόρφωσης των ανέργων και του ποσοστού συμμετοχής** τους σε προγράμματα κατάρτισης. Αυτό αποδεικνύεται από το γεγονός ότι κανένας άνεργος με πανεπιστημιακό/μεταπτυχιακό προσόν δεν συμμετείχε σε προγράμματα κατάρτισης το 2000 ενώ την ίδια στιγμή παρουσιάστηκε συμμετοχή σε προγράμματα κατάρτισης τόσο μεταξύ των **ανέργων αποφοίτων γυμνασίου (3,8%)** όσο και μεταξύ των **ανέργων αποφοίτων δημοτικού(1,4%)**.
- v. **Όλοι οι άνεργοι που ανέφεραν ότι δεν άρχισαν ακόμη να ζητούν εργασία (66)** συμμετείχαν σε προγράμματα κατάρτισης. Ωστόσο, θα πρέπει να σημειωθεί ότι λόγω του μικρού αριθμού των ατόμων δεν μπορούν να εξαχθούν ασφαλή συμπεράσματα. Σε ότι αφορά τους ανέργους που ανέφεραν τη διάρκεια ανεργίας, συμμετοχή σε δραστηριότητες κατάρτισης εμφανίστηκε μόνο μεταξύ όσων ήταν είτε άνεργοι

για λιγότερο από ένα μήνα (3,3%), ή ήταν άνεργοι για 1-5 μήνες (3,2%) ή ήταν άνεργοι για 6-11 μήνες (3,2%).

- vi. Οι περισσότεροι άνεργοι που συμμετείχαν σε δραστηριότητες κατάρτισης μέσα στο 2000 (39%) παρακολούθησαν προγράμματα γενικού ενδιαφέροντος ενώ μόνο το 21% συμμετείχαν σε προγράμματα συνεχιζόμενης κατάρτισης για βελτίωση των γνώσεων και δεξιοτήτων τους. Ωστόσο, επισημαίνεται ότι σημαντικό ποσοστό ανέργων (22%) συμμετείχαν σε προγράμματα αρχικής κατάρτισης.
- vii. Η μεγάλη πλειοψηφία των ανέργων που συμμετείχαν σε δραστηριότητες κατάρτισης (82%) παρακολούθησαν προγράμματα που πραγματοποιήθηκαν σε αίθουσα διδασκαλίας. Το υπόλοιπο 18% συμμετείχαν σε συνέδρια, ομάδες εργασίας, σεμινάρια. Όπως αναμενόταν κανένας άνεργος δεν συμμετείχε σε πρόγραμμα κατάρτισης που έγινε είτε αποκλειστικά στον τόπο εργασίας ή με συνδυασμό διδασκαλίας σε αίθουσα και πρακτικής εξάσκησης.

Διαπιστώσεις και συμπεράσματα για τη συμμετοχή του οικονομικά αδρανούς εργατικού δυναμικού σε δραστηριότητες κατάρτισης το 2000

- i. Ο συνολικός αριθμός του οικονομικά αδρανούς εργατικού δυναμικού ηλικίας 15 χρονών και άνω ήταν κατά το 2000 204.304 άτομα. Από αυτά συμμετείχαν σε προγράμματα κατάρτισης μόνο 433 άτομα ή ποσοστό 0,2%. Σημειώνεται ότι το ποσοστό συμμετοχής για τους εργαζομένους ήταν 3,1% και για τους άνεργους 2,2%.
- ii. Το ενδιαφέρον του γυναικείου οικονομικά αδρανούς εργατικού δυναμικού για συμμετοχή σε προγράμματα κατάρτισης είναι μεγαλύτερο από το αντίστοιχο ενδιαφέρον του ανδρικού αδρανούς εργατικού δυναμικού. Συγκεκριμένα ενώ το ποσοστό συμμετοχής των οικονομικά αδρανών γυναικών σε προγράμματα κατάρτισης ήταν 0,3% το αντίστοιχο ποσοστό για τους άνδρες ήταν μόνο 0,1%.
- iii. Το μεγαλύτερο ποσοστό συμμετοχής σε δραστηριότητες κατάρτισης εμφανίστηκε μεταξύ του οικονομικά αδρανούς

εργατικού δυναμικού ηλικίας **50-59 χρονών (0,8%)**. Συμμετοχή σε δραστηριότητες κατάρτισης παρουσιάστηκε, σε **μικρότερο όμως βαθμό**, και μεταξύ οικονομικά αδρανούς εργατικού δυναμικού ηλικίας 15-39 χρονών.

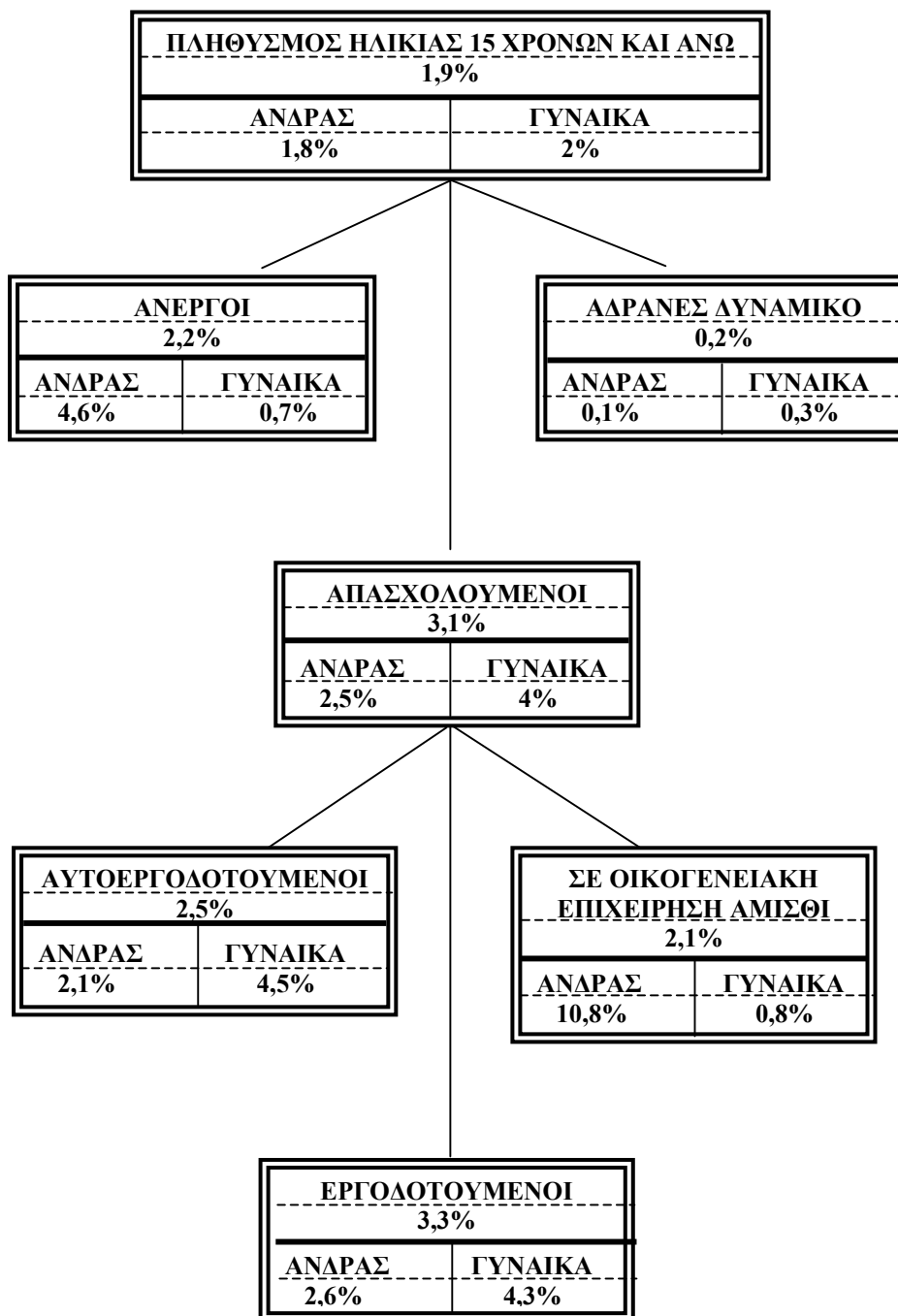
- iv. Το **μεγαλύτερο ποσοστό συμμετοχής** σε προγράμματα κατάρτισης παρουσιάστηκε μεταξύ του οικονομικά αδρανούς εργατικού δυναμικού με **ανώτερη μη πανεπιστημιακή μόρφωση (2,7%)**. Εξάλλου, συμμετοχή σε προγράμματα κατάρτισης εμφανίστηκε και μεταξύ των **αποφοίτων γυμνασίου και λυκείου** ενώ για τα **άλλα επίπεδα μόρφωσης** δεν υπήρχε καμιά συμμετοχή.
- v. Η συμμετοχή οικονομικά αδρανούς εργατικού δυναμικού σε προγράμματα κατάρτισης αφορούσε μόνο άτομα που βρίσκονταν εκτός αγοράς εργασίας είτε για **οικογενειακούς/προσωπικούς λόγους ή επειδή ήταν μαθητές/φοιτητές ή επειδή ήταν συνταξιούχοι**.
- vi. Το οικονομικά αδρανές εργατικό δυναμικό που συμμετείχε σε προγράμματα κατάρτισης το 2000 παρακολούθησε μόνο προγράμματα **αρχικής κατάρτισης και προγράμματα γενικού ενδιαφέροντος**. Δεν παρουσιάστηκε οποιαδήποτε συμμετοχή σε προγράμματα συνεχιζόμενης κατάρτισης.
- vii. Η μεγάλη πλειοψηφία (**73%**) του καταρτισθέντος μέσα στο 2000 οικονομικά αδρανούς εργατικού δυναμικού συμμετείχε σε προγράμματα κατάρτισης που έγιναν σε **αίθουσα διδασκαλίας**.

Πορίσματα

Τα πορίσματα αφορούν κοινές διαπιστώσεις για τη συμμετοχή των διαφόρων κατηγοριών του πληθυσμού σε δραστηριότητες κατάρτισης.

Στο Σχεδιάγραμμα που ακολουθεί παρουσιάζεται η συνολική εικόνα για το βαθμό συμμετοχής σε δραστηριότητες κατάρτισης, όπως αυτός υποδηλώνεται από το ποσοστό συμμετοχής, κατά κατηγορία πληθυσμού και φύλο.

**ΠΟΣΟΣΤΟ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ
ΣΕ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ ΤΟ 2000
ΚΑΤΑ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΠΛΗΘΥΣΜΟΥ ΚΑΙ ΦΥΛΟ**

- i. Το **ποσοστό συμμετοχής** σε δραστηριότητες κατάρτισης, στις περιπτώσεις που μπορούσε να γίνει σύγκριση, ήταν **χαμηλότερο** από το αντίστοιχο ποσοστό για την Ευρωπαϊκή Ένωση. Κατά συνέπεια, ενόψει και της επικείμενης ένταξης της Κύπρου στην Ευρωπαϊκή Ένωση, επιβάλλεται όπως καταβληθούν προσπάθειες για αυξημένη συμμετοχή σε δραστηριότητες κατάρτισης.
- ii. Ο **βαθμός συμμετοχής των γυναικών** σε προγράμματα κατάρτισης ήταν κατά κανόνα **μεγαλύτερος** από τον αντίστοιχο βαθμό συμμετοχής για τους **άνδρες**. Ωστόσο, οι γυναίκες που συμμετείχαν σε προγράμματα κατάρτισης το 2000 τα οποία επιχορηγήθηκαν από την Αρχή Ανάπτυξης Ανθρώπινου Δυναμικού αποτελούσαν μόνο το **38,5%** του συνολικού αριθμού συμμετοχών. Για αυτό θα πρέπει να δοθεί ιδιαίτερη σημασία στην προσέλκυση γυναικών στα προγράμματα κατάρτισης που διοργανώνει η Αρχή.
- iii. Όσο πιο ψηλό ήταν το **επίπεδο μόρφωσης** τόσο πιο μεγάλο ήταν το ποσοστό συμμετοχής σε προγράμματα κατάρτισης. Ιδιαίτερα μεγάλη διαφορά εμφανίστηκε μεταξύ του ποσοστού συμμετοχής των αποφοίτων Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης με το αντίστοιχο ποσοστό συμμετοχής αποφοίτων δημοτικού ή χωρίς καθόλου μόρφωση. Συμπερασματικά, όσο **πιο μορφωμένος** είναι ο πληθυσμός τόσο **πιο μεγάλη** θα είναι και η συμμετοχή σε δραστηριότητες κατάρτισης.
- iv. Η συμμετοχή σε δραστηριότητες κατάρτισης ήταν πολύ μεγαλύτερη στην περίπτωση των εργοδοτούμενων ως **“Πτυχιούχοι”** ή ως **“Διευθυντές”** σε σύγκριση με την αντίστοιχη συμμετοχή όσων εργοδοτούνταν ως **“Γεωργοί”**, ως **“Χειριστές”**, σε **“Επαγγέλματα μικρής εξειδίκευσης”** και ως **“Τεχνίτες”**. Η διαφορά που παρατηρήθηκε αποδίδεται σε μεγάλο βαθμό στο **διαφορετικό μορφωτικό επίπεδο** των εργοδοτούμενων στις πιο πάνω επαγγελματικές κατηγορίες. Γι’ αυτό θα πρέπει να καταβληθούν προσπάθειες για αυξημένη προσφορά προγραμμάτων κατάρτισης σε συγκεκριμένες επαγγελματικές κατηγορίες.

- v. Διαπιστώθηκε ότι οι εργοδοτούμενοι επιχειρήσεων που ανήκουν σε ορισμένους τομείς του ευρύτερου **Τριτογενή τομέα των Υπηρεσιών**, συμμετέχουν σε πολύ μεγαλύτερο βαθμό σε προγράμματα κατάρτισης από ότι οι εργοδοτούμενοι στους βασικούς **Δευτερογενείς τομείς της Μεταποίησης και των Κατασκευών**.
- vi. Οι μέθοδοι κατάρτισης που προτιμήθηκαν ήταν η **συμμετοχή σε συνέδρια, ομάδες εργασίας, σεμινάρια και η κατάρτιση σε αίθουσα διδασκαλίας**. Οι άλλες μέθοδοι κατάρτισης, περιλαμβανομένης και της κατάρτισης **αποκλειστικά στον τόπο εργασίας**, ελάχιστα προτιμήθηκαν, ακόμη και στην περίπτωση των εργοδοτούμενων. Κατά συνέπεια θα πρέπει να επιδιωχθεί η περαιτέρω **προώθηση της Μονοεπιχειρησιακής μορφής κατάρτισης**, που ως σημειωθεί θεωρείται ενίοτε περισσότερο αποτελεσματική.

Εισηγήσεις

Οι εισηγήσεις οι οποίες ακολουθούν διατυπώνονται με βάση τα συμπεράσματα, που προέκυψαν από την ανάλυση των στοιχείων της έρευνας και αποσκοπούν στην προγραμματισμένη αύξηση του βαθμού συμμετοχής του ανθρώπινου δυναμικού της Κύπρου σε δραστηριότητες κατάρτισης.

Οι εισηγήσεις αφορούν τέσσερις κατηγορίες του ανθρώπινου δυναμικού και συγκεκριμένα τους **εργοδοτούμενους**, τους **αυτοεργοδοτούμενους**, τους **άνεργους** και το **αδρανές γυναικείο εργατικό δυναμικό**.

Οι εισηγήσεις που παρατίθενται αναλυτικά στη μελέτη είναι:

Εισηγήσεις για την κατάρτιση των εργοδοτούμενων

- i. Ενίσχυση της προσπάθειας ενημέρωσης των εργοδοτούμενων και των επιχειρήσεων για τις δραστηριότητες κατάρτισης και τη σημασία της ανάγκης για συνεχή κατάρτιση.
- ii. Ενδυνάμωση της συνεργασίας μεταξύ επιχειρήσεων και ιδρυμάτων κατάρτισης.

- iii. Επαύξηση της προσφοράς των προγραμμάτων κατάρτισης σε διάφορες επαγγελματικές κατηγορίες.
- iv. Εξέταση των δυνατοτήτων δημιουργίας, ενίσχυσης ή ενεργοποίησης πρόσθετης υποδομής κατάρτισης.
- v. Αξιοποίηση του διαδικτύου και των νέων τεχνολογιών πληροφορικής στα θέματα ανάπτυξης ανθρώπινου δυναμικού.

Εισηγήσεις για την κατάρτιση των αυτοεργοδοτούμενων

- i. Ένταξη των αυτοεργοδοτούμενων στις αρμοδιότητες της Αρχής.
- ii. Εισαγωγή ειδικού σχεδίου για την κατάρτιση αυτοεργοδοτούμενων.

Εισηγήσεις για την κατάρτιση των ανέργων

- i. Ενίσχυση της συνεργασίας με τα Επαρχιακά Γραφεία Εργασίας.
- ii. Οργάνωση προγραμμάτων αρχικής κατάρτισης σε νέες ειδικότητες.

Εισηγήσεις για την κατάρτιση του αδρανούς γυναικείου εργατικού δυναμικού

- i. Διοργάνωση προγραμμάτων για επανένταξη του οικονομικά αδρανούς γυναικείου εργατικού δυναμικού στην αγορά εργασίας.
- ii. Ενημέρωση αδρανούς γυναικείου εργατικού δυναμικού.

Αρχή Ανάπτυξης Ανθρώπινου Δυναμικού (ΑνΑΔ)

Αναβύσσου 2, 2025 Στρόβολος, Τ.Θ. 25431, 1392 Λευκωσία, Κύπρος

Τηλέφωνο: 22515000, Τηλεομοιότυπο: 22496949

Ιστοσελίδα: www.hrdauth.org.cy Ηλεκτρονικό ταχυδρομείο: hrda@hrdauth.org.cy